

ΣΤΥΛ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΑΛΠΙΞ
ΤΟ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ

1945

Καὶ ἤδη ὀφείλομεν ἐξηγήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὸ σύστημα ὁπερ ἤκολουθήσαμε ἐν τῇ παρούσῃ βίβλῳ. Εἵπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ἐπέφεραμεν τροποποιήσεις τινὰς. Αὗται εἶνε αἱ ἑξῆς :

Β'. Ὡς πρὸς τὸν ῥυθμόν. α') Εἰς τὰ σύντομα μαθήματα καὶ αὐτὸς ὁ αὐστηρὸς τηρητὴς τῶν ἀρτίων ποδῶν Λαμπαδάριος καὶ ἄλλοι, ἀφήνουν ἐλεύθερον ἀπὸ περιορισμοῦ καὶ χρονοτριβᾶς τὸ μέλος διὰ νὰ ἀκούωνται εὐκρινέστερον ἐν ὁμαλῇ συνεχείᾳ αἱ περίοδοι τοῦ κειμένου, ὡς φέρ' εἰπεῖν μία ἐμμελὴς ἀνάγνωσις. Ἐν τούτοις προσεπαθήσαμεν καὶ ἐρρυθμοποιήσαμεν καὶ ταῦτα, ἐκτὸς ὅπου κεκρυσταλλωμένων πλέον γραμμῶν τινῶν καὶ θέσεων ἐβλάπτετο ἡ συνοχή. Εἰς ὅσα δὲ καθίστατο ἀδύνατος ἡ τήρησις ἀρτίων ποδῶν ἐσημειώσαμεν ἄνωθεν τὰς λέξεις Ρυθμὸς ἀνάμικτος (Ρ. Α.). Τὰς δὲ διαστολάς, δι' ὧν ἄλλοι χωρίζουσι τοὺς πόδας, ἡμεῖς θεωροῦμεν ὅλως περιττάς. Ὅταν τὸ μέλος εἶνε ἐρρυθμον οὔτε προσδίδουσιν οὔτε ἀφαιροῦσι τι αἱ διαστολαί. Ἐν τῇ ἀρχῇ δὲ μελῶν τινῶν ὅπου ὁ ποῦς ἀρχεται ἐκ τοῦ δευτέρου χρόνου ἐχωρίσαμεν τὸν πρῶτον διὰ διαστολῆς, ὡς καὶ τρισήγους τινὰς εἰς μέλη ὀλίγους ἔχοντα τοιούτους. β') Τὴν ἰδέαν τινῶν ὅτι πρέπει πᾶσα ἔντονος συλλαβὴ νὰ συμπίπτῃ εἰς τὸν πρῶτον τοῦ ποδὸς χρόνον οὐδαμῶς θεωροῦμεν ἡμεῖς ὀρθὴν διὸ καὶ ἀφήσαμεν εἰς δευτερεύοντας χρόνους συλλαβὰς ἐντόνους πρὸς ἀποφυγὴν χρονοτριβῆς. Καὶ εἰς αὐτὰ δὲ τὰ κλασσικὰ μέλη σπουδαίων μελοποιῶν, ὡς Λαμπαδαρίου, Ἰακώβου, Δανιὴλ καὶ πλείστων ἄλλων, παρατηρεῖται συχνότατα τοῦτο. Διότι διὰ νὰ συμπίπτωσιν ἅπασαι αἱ τονιζόμεναι εἴτε γραμματικῶς εἴτε μουσικῶς συλλαβαὶ εἰς πρωτεύοντας χρόνους ἄνευ ἀσκόπου χρονοτριβῆς, πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πάντοτε μεταξὺ δύο τονιζομένων συλλαβῶν μία ἄτονος, ἢ τρεῖς ἢ πέντε ὁπερ ἀδύνατον ἄλλως ἀνάγκη νὰ χρονοτριβῶμεν καθὲς λίγο διὰ νὰ φέρωμεν εἰς τοὺς πρώτους χρόνους πᾶσαν συλλαβὴν ἔντονον. Ματαίως δὲ καθ' ἡμᾶς κατ' ἐπεχείρησάν τινες νὰ διορθώσωσι δῆθεν τὰ κλασσικὰ μέλη χωρίζοντες τρισήμους ὅπου ὁ μελοποιὸς δὲν ἐννοεῖ τοιούτους. Οἱ τρίσημοι πόδες εἰς τὰ κλασσικὰ μέλη εἶνε ἅπαντες σχεδὸν ὠρισμένον τύπου 5—6 εἰδῶν, ὧν ὁ τελευταῖος χρόνος εἶνε πάντοτε κατιών.